

Datum
2020-11-22
Vår referens
Ellenor Modig
HR-specialist
Ellenor.Modig@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Klimatväxlingsmodell Malmö stad STK-2020-1486

Sammanfattning

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. Av Malmö stads budget framgår att samtliga förvaltningar och nämnder ska vara föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser. Som den största arbetsgivaren i Malmö har kommunen ett stort ansvar i att bidra till klimatomställningen. Ett sätt att bidra till detta är att minska växthusgasutsläppen från resor i tjänsten och att motivera medarbetare till ett hållbart resande genom att klimatväxla. Det sker genom att skapa incitament för att välja mer klimatsmarta rese- och mötesalternativ som exempelvis tåg, cykel och digitala möten istället för flyg och bil. Sannolikt sjunker också kostnaderna för tjänsteresor eftersom hållbart resande är mer kostnadseffektivt.

Kommunstyrelsen gav stadskontoret i uppdrag att ta utreda möjligheten till klimatväxlingsmodell (STK-2019-104). Stadskontoret har tagit fram ett förslag som innebär att varje resa med flyg eller privat bil i tjänst beläggs med en avgift på 50 procent av resekostnaden. Klimatväxlingspengarna används till åtgärder som minskar utsläpp av växthusgaser från resor i tjänsten.

Förslaget till klimatväxlingsmodell har remitterats till samtliga nämnder och i stort sett samtliga nämnder uttrycker en positiv inställning vad gäller förslaget (STK-2020-790).

Stadskontoret föreslår att per den 1 oktober 2021, införa föreslagen klimatväxlingsmodell i Malmö stad i pilotdrift för några förvaltningar och från och med den 1 januari 2022 i full drift. Modellen innebär ett påslag med 50 procent på kostnaden avseende samtliga nämnders tjänsteresor med flyg och privat bil i tjänst.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige antar i ärendet redovisat förslag till klimatväxlingsmodell att gälla samtliga nämnder med start den 1 januari 2022.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta för egen del

2. Kommunstyrelsen beviljar stadskontorets ekonomiavdelning 300 000 kr till utveckling av automatiserad hantering av klimatväxlingsmodellen i ekonomisystemet med medel från kommunstyrelsens anslag för projekt och utredningar 2021.

3. Kommunstyrelsen uppdrar åt stadskontoret att införa klimatväxlingsmodellen för samtliga nämnders verksamheter enligt beskrivning med start den 1 januari 2022.

Beslutsunderlag

- [Här kommer namnet på de handlingar som ligger till grund för beslutsförslaget hämtas in automatiskt. Du behöver inte skriva något under denna rubrik.]

Beslutsplanering

Kommunstyrelseberedningen 2020-12-02

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-12-14

Kommunstyrelsen 2021-01-13

Kommunfullmäktige 2021-02-04

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

De fackliga organisationerna i kommuncentral samverkan (Kommunal, Vision, Lärarförbundet, SACO, LR (SACO), Ledarna och Vårdförbundet)

Ärendet

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och av Malmö stads budget framgår att samtliga förvaltningar och nämnder ska vara föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser. Som den största arbetsgivaren i Malmö har kommunen ett stort ansvar i att bidra till klimatomställningen. Ett sätt att bidra till detta är att klimatväxla.

Klimatväxling skapar incitament att ställa om till hållbart resande. De tjänsteresor som ger hög klimatpåverkan (resor med flyg och privat bil) beläggs med en intern avgift. Syftet med klimatväxling är dels att minska Malmö stads växthusgasutsläpp från persontransporter för att bidra till måluppfyllnad, dels att visa att Malmö som stad är föregångare och tar ansvar för de klimatpåverkande utsläpp som tjänstepersoner inom Malmö stad genererar. Detta sker genom att skapa incitament till att välja mer klimatsmarta rese- och mötesalternativ som exempelvis tåg, cykel och digitala möten. Sannolikt sjunker också kostnaderna för tjänsteresor eftersom hållbart resande är mer kostnadseffektivt.

Förslaget innebär att varje resa med flyg eller privat bil i tjänsten beläggs med en avgift på 50 procent av resekostnaden. Klimatväxlingspengarna används enligt en åtgärdslista som beslutas årligen. Exempelvis till subventionering av kollektivtrafikresande i tjänst för alla anställda i Malmö stad. Underlag till beslut om vilka åtgärder som ska finansieras av klimatväxlingspengar tas fram av en arbetsgrupp ledd av stadskontoret i samråd med en referensgrupp bestående av representanter från olika förvaltningar. Beslut om åtgärder fattas av stadsdirektören i samråd med förvaltningschefsgrupp i god tid innan kommande klimatväxlingsår.

Förslaget till klimatväxlingsmodell har remitterats till samtliga nämnder.

Sammanfattning av remissvar

De helägda bolagen var inte remissinstans i frågan med anledning av att de har egna ekonomisystem vilket försvårar för en sammanhållen modell och därför föreslås att avvakta med att inkludera dessa.

I stort sett samtliga nämnder uttrycker en positiv inställning vad gäller förslaget till klimatväxlingsmodell. Förskolenämnden förordar 100 procent tillägg vid klimatväxling. Arbetsmarknads- och socialnämnden och grundskolenämnden förordar att klimatväxlingsavgiften ska gå tillbaka till den egna organisationen. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden framför att det i fördelningen av klimatväxlingsmedel ska tas hänsyn till de resmönster respektive förvaltning har. Hälsa-, vård och omsorgsnämnden tar upp att olika förvaltningar har olika behov av transportmedel, och de förvaltningar som företrädesvis cyklar framför att åka kollektivt bör också kunna dra nytta av klimatväxlingen.

Hälsa-, vård och omsorgsnämnden, kulturnämnden, förskolenämnden och grundskolenämnden önskar ett förtydligande kring vilka åtgärder, utöver kollektivtrafik, medlen är tänkta att användas till. Miljönämnden tar upp vikten av att följa upp att medlen går till åtgärder som minskar utsläpp av växthusgaser. Grundskolenämnden önskar förtydligande kring hur administrationen ska skötas och hur mycket tid den uppskattas ta i anspråk.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att vissa resor bör undantas av verksamhetsskäl.

Inkomna reservationer och särskilda yttrande Arbetsmarknad- och socialnämnden

Moderaterna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet.

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet.

Förskolenämnden

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet.

Grundskolenämnden

Moderaterna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet.

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet.

Miljöpartiet inkom med särskilt yttrande.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet.

Miljöpartiet och Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet.

Kulturnämnden

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet.

Miljönämnden

Moderaterna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet.

Vänsterpartiet inkom med särskilt yttrande.

Servicenämnden

Moderaterna och Centerpartiet inkom med särskilt yttrande.

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet.

Stadsbyggnadsnämnden

Moderaterna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet.

Sverigedemokraterna inkom med särskilt yttrande.

Miljöpartiet reserverar sig mot beslutet.

Tekniska nämnden

Moderaterna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet.

Miljöpartiet reserverar sig mot beslutet.

Stadskontorets bedömning

Med beaktande av inkomna remissvar gör stadskontoret följande bedömning. Under större delen av 2020 har antalet tjänsteresor som genomförts med flyg varit ytterst begränsat. Tjänsteresor har till stor del ersatts av resfria möten vilket sannolikt är en trend som kommer att bestå även när pandemin har lagt sig.

Utifrån inkomna yttranden kring hur klimatväxlingsavgiften bör användas, i kombination med nuvarande situation där det avråds från resor med kollektivtrafik på grund av covid-19-pandemin, bedömer stadskontoret att det kan finnas skäl att ompröva och anpassa hur klimatväxlingsmedel ska användas. Målet är att de i någon form ska användas för att minska växthusgasutsläpp från resor i tjänsten. Modellen bör utvärderas efter tre år. Och då utvärderas både om klimatavgiften är tillräckligt hög för att uppnå önskad effekt och åtgärdernas klimateffekt.

När det gäller inkomna yttranden avseende den administrativa hanteringen så förtydligas det i förslaget. Klimatväxlingsavgiften kommer att läggas på med automatik i ekonomisystemet i samband med att faktura/bilreseräkningsunderlag läses in, varför ingen extra administrativ åtgärd krävs. I de fall, till exempel för jour- och beredskapsanställda med särskilda avtal, där klimatväxlingsavgift inte är aktuell kan resan konteras på annat konto.

Stadskontorets förslag

Förslaget är att införa föreslagen klimatväxlingsmodell i Malmö stad. Modellen innebär ett påslag med 50 procent på kostnaden avseende samtliga nämnders tjänsteresor med flyg och privat bil i tjänsten. Avgiften används under året till, av stadsdirektören beslutade, åtgärder med syfte att minska utsläpp av växthusgaser. Stadskontoret får i uppdrag att införa modellen i ekonomisystemet under 2021 och modellen kan tas i pilotdrift den 1 oktober 2021. Full drift från och med 1 januari 2022.

Se bilaga *Klimatväxlingsmodell Malmö stad* för fördjupad beskrivning.

Ansvariga

Carina Tempel HR-direktör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör